

OBĚŤ

Jack
Flor

SOUCITU

J a c k F l o r

OBĚŤ SOUCITU

OBRÁZKY NAKRESLIL
VÁCLAV LEO ANDERLE

JONATHAN LIVINGSTON

V ě n o v á n o v š e m,

kteří se jakýmkoliv způsobem
zasloužili nebo zaslouží
o povznesení české myslivosti.

Tato kniha mohla vyjít díky obětavosti
Hany Hoffmannové ze Stanětic.

Copyright © Jack Flor, dědicové, 1937, 2015

Illustrations © Václav Leo Anderle, 1937, 2015

ISBN 978-80-7551-105-8

OBĚŤ SOUCITU

Malá louka, sevřená kol dokola lesem, byla v říjnu obdařena hromadou páchnoucí mrvy. Dvě fůry jí byly. Když povoz odjel po druhé, zůstal na louce starý člověk a v hodinové práci dal hromadě tvar krychle, jejíž jedna strana byla sražena k zemi, aby usnadnila návštěvníkům vstup na její témě. Do středu hromady zabodl silný kůl s kovovým obloukem, držícím dva řetězy, a když skončil, byl kůl přikryt i s řetězy a hromada se lišila od jiných, zásobních na polích hospodářů, jen tím, že byla úpravnější.

Od toho dne se zvěř okolí hromady vyhýbala, zato sem teď často přicházel mladý hajný Prach a vždy přinesl hromadě nějaký dar. Jednou kočku, jindy sojku, ba i hubeného zajíce s hnisavým obojkem na krku, v němž byl zbytek drátěného oka, které ukroutil, aby jeho utrpení bylo delší. Dary povrchně zahrabal, aby pařící hromada se mohla pochlubit svými poklady, a vždy, když přinesl jiný, dělal holí prohlídku, nechybí-li některý z nich. Po deseti dnech chyběla kočka — a pak bylo rychleji bráno, nežli přinášeno.

Ačkoliv zloděje neviděl při práci, věděl určitě, kdo jím je. Liška — zrzavý pohodný lesa — přichází sem za noci, skrytě a zlodějsky, a podle libosti krade se stolu hojnosti.

A té zajímavosti!

Okrádaný se nezlobil, ba usmíval se a ještě ochotněji doplňoval zásoby. Usmíval se i zlodějský kandidát chytrosti, přesvědčený, že jeho blahobyt vyvěrá z jeho duševní převahy nad člověkem, jehož pod tlakem tohoto přesvědčení měl za praobyčejného tupce a podivína. A tak zde, na lesní louce našel svůj začátek nezvyklý zápas, v němž rozhodne ne fyzická síla, ale vytrvalost a vynalézavost, obě se snoubící s technickými vymoženostmi doby. Na hnojném, zapáchajícím pódiu bude kandidát chytrosti skládat zkoušku...

Jsou dva odstíny myslivců. První po několika nezdarech v zápase umdlévají, zápas nedokončují a již se k němu nevracejí. Tato nedůslednost, aniž to pozorují, nebezpečně oslabuje snahu vnutiti někomu jejich vůli — pokusy o nápravu jsou stále krátkodobější — jejich energie usíná. Nevzbudí-li je poznámka jejich přítele či nadřízeného — poznámka společensky drsná, jsou pro myslivost ztraceni. Stanou se z nich myslivci v uvozovkách, chodící často do honbiště v době odstřelu a zřídka v době ochrany zvěře — a to ještě jen, aby pohybem na čistém vzduchu uspíšili výměnu své krve a tak upevnili své zdraví.

Zato ti druzí, mezi něž patřil i hajný Prach, udávají tón. Vášnivě rádi bojují ty nejtěžší, zdánlivě beznadějně zápasy o přelstění. Selže-li jedna z metod, bez únavy a zlosti sahají

ke druhé. To vede k vítězství a tím roste jejich sebevědomí. Jsou to hloubaví myslitelé, dobří cvičitelé psů — a nebezpeční odpůrci. Běda těm, jimž vypověděli boj — ti nestanou na poloviční cestě... Jim děkuje dnešní věda myslivosti za vše, čím je obohacena, a toho není málo: množství sítí, dřevěných a kovových pastí, ze živých pomocníků převychovali psa, fretku, výra, sokola...

Ze všech pomocníků jsou mně v poslední době nejméně sympatická železa. Neuznávám jejich nutnost a odsuzuji drsnost mučírén, s jakou se kořisti zmocňují.

Z nich je to kapkan, který má primát v krutosti imperátorského gesta. Přiznávám se, že pouhé jeho vyobrazení mně již v lesnické škole kradlo úsměv a radost, nejednou mne ve snu strašil obraz škodné, vztyčené na zadních běžích, s otevřenou mordou do nemožnosti, roztrženou — v níž se roztahovala jeho kovová chapadla, držíce se z rozkazu silného pera kostí a svalstva vnitřní mordy harpunovitými špicemi. Byly to hrůzné představy, a tehdy přepadávaly mne pochybnosti, zdali mám v sobě zakleto tolik krutosti, kolik jí tento pomocník myslivosti vyžaduje k své obsluze. Na štěstí ředitel Michálek jeho používání rázně odsoudil. Jak jsem mu byl vděčen — a nemohu jinak, než dnes, v odstupu 25 let mu vděčně poděkovati...

A z těch kovových pomocníků budou jedné noci dva zkoušeti kandidáta chytrosti. Necht' je k němu osud milostiv...!

Jedné říjnové noci, kdy měsíc prokukoval mraky, přišel si zrzavý kandidát jako jindy pro svůj deputát. V představách, čím jej asi dnes mrchoviště pohostí, prohlížel povrch hromady. Ještě neutišil svoji zvědavost, když se propadl předním během do mělké prohlubiny, v níž cosi zavrčelo. Bleskurychle couvl, ale to, co vzbudil k životu v nitru hromady, bylo rychlejší.

Byl chycen v železech — propadlý kandidát...

Na vteřinu ustrnul, ještě nevnímal, pak při chvilkovém svitu měsíce propukl jeho vzdor. Střelhbitými obraty a skoky míhal se kolem středu, aniž by jediným stenem tlumočil svoji úzkost.

Zvěř, zvykající již přítomnosti mrchoviště, prchala z blízkosti hromady, na níž řetěz od želez volal myslivce svým studeným „halali“.

Náhle se vězeň utišil...

Uznal snad nesmyslnost svého počínání — či platnost směnky?

Ani to, ani ono — zadním během uvázl v druhých železech. Sevřen, pohybu neschopen, jako živý pomník teď čeká... Z přeražených běhů uniká barva — mrákoty se o něj pokoušejí. Sebemenší pokus o pohyb zakřikují rozbolavené nervy. Chvilé, kterou si inteligence zkracuje zpovědním oživením

minulosti a zahleděním se do sebe, sestupujíc do nezbádaných šachet svého já, kam ještě nikdy své pátrání nevedla.

A propadlá chytrost?

Hledá, jak možno uniknouti. Nesimuluje mrtvého, aby oklamala, jak činí ti, kteří stojí pod ní, a také nevysílá pátračku do svých hlubin jako ti, kteří stojí vysoko nad ní. Nekaje se, nelituje, že nemohla dokončiti své poslání dobra, neboť ho nebylo, ale její nitro naříká nad ztrátou svobody a hostin, od nichž se vracívala s žaludkem přetékaícím.

Čas utíkal, na východě svítalo. Umlkla již sova, volající svoji družku, kterou sem včera pochoval hajný, kdesi daleko za lesy se rozpovídali domácí kohouti. Mlha zastřela louku, aby slunce nevidělo, a dál se líně ploužil říjnový mlčenlivý den, v němž pro slepce nebylo změn. Někde se rodily bolesti, jinde radosti, aby v krátku zase zemřely. Mlha dusila život v lese, překlenula zívající rokle, vkrádala se skulinami do lidských příbytků, v knihách mrtvých přibývalo jmen.

Jiná noc se blížila.

Jediný z lidí, ten, který měl zájem na mrchovišti v lese, v jehož povrchu včera ukryl dvoje železa, teprve daleko odtud skončil nutnou práci a spěchá sem. Z místa, kde pracoval, má blíže domů, ale naděje, že snad mrchoviště již zadrželo

nočního zákazníka, ho vedla rychle sem. Pomyšlení, že by vězeň zůstal přikován ještě jednu noc, pobízelo ho k spěchu.

Bylo to podivné představení...

Na jedné straně radostný úsměv a nepředstírána radost, na druhé vrčící, vyhrožující zloba, železy spoutaná. Bylo nejen podivné, ale i krátké — hůl hajného je ukončila. Opsala ve vzduchu oblouk a zřítila se na liščí hlavu. Chňapla sice po ní, ukázavši svůj chrup v plné nahotě, leč to bylo vše.

Vykupitel přišel.

Hajný ji odpoutal od želez a odhodil stranou. Dříve nežli železa znovu napjal a usadil do svých lůžek, zahleděl se na rozrytý povrch hromady.

Cosí se v něm vzepřelo, opakovati tento lov. Nesvůj, rozpačit, je-li tato cesta správná, hleděl na rozryté mrchoviště. Je to obvyklý pocit vítěze, stojícího nad svým bezmocným soupeřem, a není-li v blízkosti nikoho, kdo by znemožnil a zesměšnil toto rozjímání, bývá naděje, že zvítězí lepší city i u drsných povah. Radost z vítězství byla ta tam. Bez nápo- vědy pocítil krutost výhry, počítal hodiny — dlouhé hodiny... „Ne!“ řekl si hlasitě a odkašlal.

Odepjal železa, složil je do tlumoku, mrtvou lišku také, urovnal povrch mrchoviště a mrtvou sovu, obnaženou, zahrabal

hlouběji. Sestoupil, vyňal z kapsy plochou krabičku a pomalu ji otevřel. Objevilo se deset elipsovitých, bílým sýrem zalitých masitých návnad, ve velikosti jednou zvětšené mandle. Opatrně jednu vyňal a obrátil ji v prstech. Na protilehlých stranách měla po malé ostré kůstce, aby ji hladový nálezc nespokl bez rozkousnutí. Na jednom místě prokukovala ze sýrovitého a masitého obvazu skleněná, drobná hruštička s rudým obsahem, velice se podobající krvavému masu.

Hajný ji jemně položil na mrchoviště a z krabičky vyňal návod k použití:

„Kyanovodíkové kapsle,“ četl polohlasně hrdé jméno nepatrné věčičky a pokračoval:

„Tato návnada se položí zrána na místo návnad, neb odhodí na čerstvý sníh. Při ztvrdlém sněhu nutno ji položit, aby se při dopadu nerozbila. Praskne-li, sníh zmodrá. Při kladení návnad je nutno mít rukavice, aby nebyla cítit lidským pachem a také z důvodů bezpečnostních. Oděrky neb rány na ruku nutno předem zakrýti obvazem. Návnada se nemá nechati zamrznouti ve sněhu, lehce praskne při vyhrabávání.

Po rozkousnutí fioly následuje bleskurychle smrt ochrnutím dýchacích orgánů. Za několik minut se jed v těle rozloží a maso zmodrá. Praskne-li v bytě, buď ihned hozena do ohně a světnice řádně provětrána! Vůně jedu připomíná vůni

hořkých mandlí. Obsah je hořlavý. Kdyby byl kapalnatý obsah v sebevražedném úmyslu vypit, následuje bleskurychle smrt. Účinek jedu trvá 30 měsíců.“

„Ty’s horší svého bratra — pana Strychnina,“ řekl vážně, skoro bojácně, „a přece ne: železa jsou horší tebe. Rychlá smrt je dobrodiním — a proto zde zůstaň!“ Týdny ležela návnada nehnutě. Marně se nabízela přelétajícím sojkám i vránám, její nepatrnost byla přehlížena. Ležela ještě na svém místě, když přišel první sníh. Tehdy ji vzal hajný po druhé do ruky a položil ji na sníh. Krátce nato zmizela.

Stopy prozradily zloděje — lesního hraboše.

„Odnesl ji do díry,“ konstatoval mrzutě hajný, „maso a sýr ohlodá, ale skleněná hruštička zůstane.“

Nová starost se přidala ke starým: musí prohlédnouti okolí, až první sníh sejde.

Nezapomněl. — Již při první oblevě zde byl. Shýbnut k zemi upíral zrak do šedi travin, kroužil kolem mrchoviště stále ve větších kruzích, děláje více kroků než bylo potřeba, aby ji, je-li ukryta v trávě, blízko povrchu, botou rozmáčkl. Hledal ji ještě jednou, když se sekalo a obracelo seno, napomínal pracující ženské, aby mu odevzdaly malou skleněnou hruštičku s červenou kapalinou, najdou-li ji, ale bude lépe, když ji nechají ležet a jeho zavolají.

„Je to nejprudší jed,“ varoval.

Varoval marně, nálezné nikdo nepožadoval. Přesvědčen, že vykonal vše, aby utišil nejen služební svědomí, ale i svědomí člověka — vzdal se pocitu nejistoty, že by mohla být později někým nalezena, a uklidnil se.

Toho roku byl teplý a vlhký podzim. Po předcházejícím suchém létě přišly opožděné deště a v šeru lesní půdy začaly prokukovati rudé muchomůrky a hnědé hlavy hříbků. Les vydával opožděně deputát chudým a vášnivcům, vše najednou, snad ze vzdoru k letním hostům, z nichž nejeden měl toho roku zbytečně ve svých zavazadlech Melzrova „Praktického houbaře“. Zastoupil je plně nezaměstnaný venkov — tu slabou útěchu nutno dáti okradeným měšťákům. Staří, mladí, věděli přesně, kdy se rodí den, nebylo moci, kteráby je zadržela v posteli. — Svolávajíce se a sdělující si navzájem své štěstí na stametrové vzdálenosti, prolézali houštiny, později vysoký les, v němž se objevily šedomodré havelky, a travnaté paseky, neboť i ryzce poslechly rozmaru přírody.

Zvěř, nenacházející útulku v holých polích, byla štvána s místa na místo, dokud ji z tohoto utrpení nevysvobodili radující se nájemci sousedních honiteb. A ti, kteří zaplatili za ni náhrady škod a jejichž hony budou až v prosinci, se rouhali, že býti hluchým a slepým má také své výhody.

Takový byl podzim roku 1935 pro myslivce z povolání. Nejedem neobdržel po honech zasloužený úsměv uznání, ale mnohý spatřil zákmit nespokojenosti na tváři, která bývá cílem zvědavých pohledů...

Jednoho dne se hajný Prach unaveně ploužil k domovu. Jeho hájovna byla v údolí za lesy, kde mimo něj ještě několik chalupníků prožívalo těžký život samot, k nimž vedou jen cesty, ponížene sloužící v době dešťů i za potoky. Myslíl na potíž s houbaři a lekal se výsledků honů. Nohy mu ujžděly v blátě polní cesty. Chvillemi pozvedl zrak, aby odhadl vzdálenost od hájovny, více ze zvyku než z nutnosti, a v duši se těšil na odpočinek.

Míjel první domek.

„Vrahu!“ — výkřik, uniknuvší lidskému hrdlu, sevřenému bolestí, rozryl ticho.

Hajný pozvedl zrak od blátivé cesty a udiveně stanul... Jeho soused stál na zápraží a s pozdviženou rukou, sevřenou v pěst, hleděl k němu.

„Podivný to žert,“ řekl si Prach tiše, ale když se zahleděl na souseda pozorněji, vyčetl z něho vážnost v plné nahotě. „Zbláznil se — nebo —“ ohlédl se za sebe, nejde-li nikdo za ním.

„Ten ‚vrah‘ patří mně, sousede? Koho jsem zabil?“ zeptal se pevně, skoro výhruzně.

„Mé dítě — jsi —“ nedořekl, zajíkl se, sevřel hlavu do dlaní, hlasitě zaštkal a pomalu, tápavě se vracel zpět do domku.

„Sousedě!“ vykřikl hajný.

Nedořekl, nevysvětlil... Zmizel v šeru chodby a i tu zastřely dveře, kdysi žlutočerně natřené.

Únava hajného rázem zmizela. Zvědavost, co se zde během dne stalo, ho popoháněla. „Já vrah?“ šeptal si a hledal v mysli — věda napřed, že zbytečně, vždyť je z těch, kteří se lekají pouhého slova „vrah“ — a vrahu dítěte by ani ruku nepodal.

Násilně, přiškrceně se zasmál nesmyslnosti nařčení a pevně se rozhlédl kolem, očekáváje vysvětlení, omluvu. Ale osten pochyby, který u citlivých povah má neustálou pohotovost, přiskočil a bodl: „Dnes ráno, když jsi odcházel z domova, střílel jsi na jestřába, letícího nad houštím za vsí — a není možné — aby v houštině — tam, kam šly broky — bylo sousedovo dítě?“

Jeho srdce uleknutě zabušilo — hlava poklesla a nohy přidaly do kroku — každé prodlužování nejistoty se stalo nesnesitelným.

Nežli otevřel dveře hájovny, jeho žena, uplakaná, zarudlých očí, vyběhla mu vstříc.

„Dobře, že jsi přišel,“ zaštkala a padla mu do náruče. Mírně ji odsunul stranou a vedl ji za sebou do kuchyně, poslouchaje

slova přerývaná, dušená vzlykotem a promíšená slzami. Ani neodložil pušku a klesl těžce za stůl. Na tuto možnost nepomyslel. Hraboš vyhrabali skleněnou hruštičku z podzemí na povrch. Sevřel hlavu do dlaní a jako ve snu, z velké dálky slyšel opakovati svoji ženu: „Jejich děti to našly někde u mrchoviště, když hledaly houby. Týden to měly doma a hrály si s tím. Staří to věděli. Dnes ráno to dali za hračku nejmenšímu do kolébky a ono to rozkouslo... Dobře, že jsi nebyl doma. Starý sem přiběhl — že prý jsi to políkl na houbaře — jiný že to tam dát nemohl... Hrozil, že tě zabije...“

Neodpovídal — nevyvracel...

„Co to bylo? Dal's to tam — a proč?“

Němě přikývl a něco zablábolil.

„Muži!“ vykřikla a zalomila rukama.

Vzpamatoval se, a aby ženu uklidnil, vysvětlil jí, co o tom věděl. „Nechtěl jsem, aby se liška tak dlouho trápila v železech — myši to odnesly — co jsem se toho nahledal...“ mluvil tiše, v přestávkách. Rysy jeho obličeje vystoupily, oči se mu horečně leskly bolestnou úzkostí a tísnivý tlak na prsou svíral jeho srdce kovovými chapadly.

„Ze soucitu k zvířeti jsi to tam dal a člověka jsi zabil...“ řekla tiše, vyčítavě hledíc na něj. Matka, jejíž radostí je zmnožený život, jí diktovala tato slova, ale žena, družka v životním

putování, myslí stojící vedle matky a hledící na svého muže, zpozorovala jeho pohnutí a lekla se o něj. Byl v obličeji bílý, právě takové i prsty rukou, zabořené v řídkých, zcuchaných vlasech. Tiše k němu přistoupila a za doprovodu konejšivých slov mu jemně vzala z náruče brokovnici a odnesla ji do chodby; tam ji otevřela, vyňala oba náboje a zbraň pověsila na své místo. Učinila tak s hlubokým povzdechem a nový proud slzí jí zaplavil oči. Nevešla hned do světnice, vyšla na dvůr, aby si osušila oči.

„Ano, ona má pravdu, hajný Prachu — kde je ten tvůj vysněný soucit, jediná tvá opora v této těžké chvíli? Lišku jsi litoval — a viz, co jsi způsobil. Máš-li dost odvahy — musíš ji mít, když jsi došel až sem — nuže jdi do domu smutku a prohlédni si důsledek svého soucitu, který šetří zvěře a vraždí děti —“ zašklebil se kdosi v nitru hajného.

„Ne — není to mé dílo — dobrou vůli jsem měl, utrpení zkrátit. Mohl jsem předvídat, co se stane?“ bránil se v duši volaje Jeho za svědka. Hleděl k Němu s vroucí zaníceností, ale ať upíral zrak sebe upřeněji, nevyčetl z temného dřeva souhlasu ani odporu. Shlížel s výše stěny dřevěným pohledem k podlaze právě tak, jako když zde sídlila radost... U souseda kdosi otevřel dvře a tlumený pláč a nárek dolétl až k němu. Těžce vstal a odešel do druhé místnosti, aby neslyšel. Té noci dlouho neusnul a hleděl do temného prázdna. Dusil

vzdechy a myslil na trest, jímž ho zákon stihne, a zase, již po několikáté, opakoval si vše, co podnikl, aby kyanovodíkovou hruštičku našel. A zde, v tichu soumravné noci, poznal, že je nevinen nejen před zákonem, ale i před svým svědomím. Aby si ulevil, vypravoval vše své ženě, stejně bdící starostí o něj a jeho existenci.

Posléze úplné vyčerpání sil přivolalo spánek. A hned jej přepadl sen, neméně trýznivý nežli skutečnost: Zdálo se mu, že stojí před porotním soudem. Tváře soudců hledí nevlídně k němu a stranou jeho mluví státní zástupce silným, přesvědčivým hlasem do ticha prostorné síně:

„Je to hajný Prach, který dnes stojí před spravedlností světskou? — Ne! Je to vrah, vrah dí-tě-te! Vrah, jehož jedinou polehčující okolností jest, že svoji oběť dlouho netrápil. Slyšeli jste jeho doznání, vidíte jeho slzy a čtete z jeho tváře zkroušenost, ale já — zástupce zákona — vám pravím: Nic nedejte na toto herectví pánů Franců, zvůle panských drábů je v něm, zvůle, již nutno utnouti hlavu jako hydře, která ohrožuje životy naše a našich dětí. Sudte spravedlivě, tak spravedlivě, aby tato jednotka již neměla příležitosti rozmnožiti své oběti. Navrhuji doživotní žalář a přidělení cely, z jejíhož okénka je viděti k lesům, v nichž vraždil. Denně ať vidí lesy před sebou — zpěv ptactva ať si domyslí — a skolení lišek za zimních nocí ať proniká

až k němu jako hrany, které nedávno hlásaly do světa jeho vraždu.“

V Prachovi se hrůzou zastavilo srdce; probudil se, ale dříve nežli mohl porovnat sen se skutečností, usnul znovu, neboť jiný děj, rodící se v jeho podvědomí, toužil také potřízniti jeho nervy:

Bylo po honě v jeho hájemství, u mrchoviště byl výřad střelené zvěře.

Výřad uboze skrovný — 33 zajíců.

Ne — nemýlí se, vždyt jej již několikrátě pře početl.

On i jeho živé okolí je nabito nejistotou — kdo to kdy slyšel? Třiatřicet zajíců! — Kde jsou obvyklé třímístné číslice?

Zraky všech potají klouzají k postavě pana majitele, roztržitě naslouchajícího poběžovickému pánu, který s filmovým aparátem v ruce hledá u něho jakousi radu.

„Třiatřicet zajíců — to tu ještě nebylo,“ slyší Prach černoreckého revírníka Šmída, jehož prošedivělá hlava je v kývavém, nevěřícím pohybu.

„Ty mlč — nemáš ve svém revíru ani tři,“ důrazně zastavuje rozkývanou hlavu Prachův nadřícený, revírník Pospíšil.

„Třiatřicet — Ježíšova léta,“ zamumlal kdosi po jeho pravici. Vzhlíží k němu, nezná ho. Kež by již bylo po všem! Proč

lesmistr již nehlásí výřad, aby pak došel k němu a vychrlil mu do tváře svoji nespokojenost? Proč to prodlužování? Což nikdo z nich neví, jak nejistotu nenávidí?

Vtom jakýsi člověk, černě oděný, spěchá sem s břemenem. Všichni hledí k němu, ale on si nikoho nevšímá, nikoho nezdraví. Ticho k zalknutí.

U střelené zvěře neznámý skládá své břímě a odkrývá je. Otrávené dítě, zmodralé v tváři, do níž obsah nalezené hruštičky vryl rysy utrpení.

Ohromení, hrůza všemi zachvěla. — A neznámý s pomalým klidem srovnává nehybné tělo do řady se zvěří. Ztuhlé, neposlušné ručičky nutil dvakrát do polohy, kterou si přál...

Teď se neznámý se ztrhanými rysy vzpřímil a pohledem hlubokých, spalujících očí přehlédl shromážděné. Na Prachovi utkvěl jeho pohled — sňal obřadně klobouk, v chůzi dal na jeho téměř jedlovou větvičku, již vyňal z kapsy, a stanul před Prachem. Mrtvolně bledou ruku, odrážející se od černě klobouku, natáhl dopředu, uklonil se a temným, zlomeným hlasem promluvil: „Lovu zdar!“

Prach strašlivě vykřikl a ubíhal odtud...

„Muži — proboha...“

Probudil se...

Měsíc uplynul. Zákon politoval nešťastného otce, osvobodil hajného, ale propast, již mezi nimi prohloubila kyanodíková hruštička, byla stále stejně hluboká. Nemálo k tomu přispělo, že se navzájem vyhýbali. Hajný proto, aby neotvíral staré rány — a nešťastný otec z nesmiřitelného záští. Jeho pohled je prozrazoval i po soudním řízení, při němž hajný nad slunce jasněji dokázal, že podnikl vše, aby ztracenou fiolu našel, a že jen nešťastná náhoda zavinila smrt dítěte.

S blížícími se hony rostly i starosti hajného, toho roku nemalé, neboť k neutuchajícímu neklidu v lesním honbišti, vyvolanému houbaři, přidružil se druhý a vážnější nepřítel zvěře: v polích u Klíčova řádili pytláci až vyzývavě. Nebylo dne, aby nebylo hlášeno několik výstřelů záhadného původu. Revírník, zatížený kancelářskou a revírní prací, věděl, že to není vinou nějaké liknavosti hajných — ti byli zaměstnání buď s ním, nebo při jiných nutných pracích v lese, žárlivě při tom střežíce stav srnčí zvěře, z něhož již také několik kusů chybělo, důkaz, že pod ochranou houštin vnikají ti nejodvážnější, až sem, do nitra honbiště.

K večerním a ranním ráám se později přidružily i denní.

To již Prach nevydržel. Místo domů šel do polního honbiště. Na mezích obědval, v roklinách a úvalech večerel. Doufal, až se několikrát v honbišti ukáže, že nastane klid, ale

s ustrnutím konstatoval, že zatím shovívavost zákona zjev přísečné stráže v očích pytláků citelně zmenšila.

Šel po jedné stráni, pytlák honil po druhé. Pracující lidé v polích pytláka viděli, mluvili s ním, ale když na nich hajný žádal totožnost pytlákovu, nikdo ho neznal, ač byli z téže vesnice. Nebylo moci, která by z nich vynutila jiné odpovědi, než výsměšné pokrčení ramen. Byl-li hajný u Škarmanu, padla rána u vsi, když došel tam a šel podél zahrad, ozvala se tam, odkud přišel. Byla to beznaděj — tím větší, že v případě zdaru nebude pytlák potrestán úměrně k námaze, která předcházela jeho zadržení. To deprimovalo.

Krajem kolovaly pověsti, který z pytláků nejvíce zvěře upytláčil. Byly to vysoké číslice, rostoucí ještě v ústech lidu. Mimo tyto běžely krajem posměšné vzkazy hospodského původu, adresované „zeleným“. Radily, prozrazovaly, ale i hlupec z nich vyčetl dráždivé poslání, které sledovaly i anonymní dopisy, adresované revírníkovi.

Anonymní udání...!

Skutek pochybné hodnoty, je-li pravdivý — úkladný protitah zákeřnosti, nejošklivější a nejnižší, vyrobený do základu špatnou duší, je-li vědomě lživý — nesmrtelný a nesmytelný hřích, byla-li jeho vinou ubita ctnost nebo existence. — Desítky jich prošly revírníkovými rukama. Slova nasáklá

nenávisť, písmena znetvořená, v úvodu informující, pak radící a ke konci vyhrožující, nebude-li jejich rad dbáno. Bez studu odhrnovaly záclonu zakrývající život bližního, jenž pisateli překážel. Nejednen z nich byl schopen ukrásti obviněnému jeho místo ve světě, kdyby byl zveřejněn...

Hleděl do nich a cosi mu našeptávalo, že na této planetě není člověka, který by měl právo sejmouti tento hřích s beder vinníka, a nejednen ho svedl k odvážné radě adresované Nejvyššímu, aby srazil sepjaté ruce pisatele, až jednou stane před Ním a bude se dovolávati Jeho odpuštění...

Ačkoliv bylo obyvatelstvo kraje politicky rozeštváno, zde bylo jednolitě svorné. Snad mnohý z nich, v zájmu pravdy a pořádku, rád by byl uvedl na stopu pytláků, ale byl zde odpor k pochůzkám k soudu, obava před pomstou, snad i osobní nechuť k velikým celkům, také k jejich zaměstnancům, jichž se díla historiků a romanopisců nikdy neujala.

Kůžičkáři s náklady zaječích kožišin, zakoupených od „neznámých lidí“, se trousili krajem, nad nímž ležel těžký mrak a pod ním těžko dýchatelný vzduch.

„Něco se stane,“ říkali staří lidé, „kdo to kdy viděl — dát takový nekřesťanský peněz za honitby a zvěř si nechat vystřílet těmi lumpy. Což foť a hajní jsou slepí? Tohle nebývalo!“

„Něco se musí stát!“ bouřil revírník Pospíšil.

„Něco se stane,“ souhlasili v duši zamlklí hajní. Co tím mysli, ukazovaly jejich životní pojistky v těch dnech uzavřené a také zájem o uprázdněná místa v jiném kraji.

Leč Osud určil jinak...

Měsíčním nocem, v jejichž jasně modravých tišinách je mnoho přitažlivosti pro pytlácké rejdy, dal nebývalou jasnost. Takové noci dávají lehkou možnost získati úlovek a — je-li třeba — také úkryt ve stínu křovinatých mezí. Tento způsob lovu je však vyhrazen jen nebojácným srdcím. Svedeli k němu výsměch kamarádů srdce ulekaná, bázlivá, jichž paměť nezapomíná pohádek z dob dětství, nebývá nikdy k tragediím daleko. Hřbitovní klid a živé, magické světlo měsíce odvádí je do stavu podivné rozrušenosti, při čemž lehce sahají po zbrani, zapomínajíce, že ona svá slova nikdy neodvolává.

A hajní, jichž tuto dobu nežádal les pro sebe, si řekli, že přišla jejich chvíle. Zatoužili po odvetě — byli přece lidé jako ti druzí. Vždy dva měli noční službu, každý v jiné části, ale v tak blízké, aby se mohli navzájem dovolati pomoci. Hajný Prach chodil s mlýneckým kolegou. U lomu za vsí se scházeli, chvíli společně rozprávěli, a když měsíc vyplul nad podzámecké lesy, tiše se rozcházeli.

Tak bylo i v onu noc.

Hajný Prach, zamlklý, pohroužený v sebe — obraz dítěte dosud bloudil jeho myšlením — šel severozápadním směrem, mlýnecký kolega jihozápadním. Prach šel tiše, hledě před sebe. Ne bez námahy se prodral vysokými mezemi, zarostlými šípem, hlohem a trnkou, v nichž rejdlili ježci. Na nejvyšší z nich se zastavil.

Kdesi u Zahořan padla rána a daleko na východě hučel vlak. Od západu slyšel tiché brumlání Šumavy, ukolébávající, uklidňující. Zatoužil usednouti na mez a na chvíli si zdřímnouti, rozum ale nedovolil. Unavené tělo smlouvalo: počítalo kilometry, které toho dne zdolalo, nepohodlím je násobilo. Zakřikl je a vykročil. Podívá se do údolí přes hřeben a zase se vrátí. —

Kráčel přes holé brambořiště, na jehož konci byla ještě řepa. Náhle, až se zalekl, vynořil se před ním prchající stín člověka. „Stůj!“ vykřikl Prach do ticha noci.

Stín poslechl a Prach vykročil směrem k němu. Nedošel a — prudce sebou mrštil do brambořiště. Od temné postavy vyšlehl krátký blesk, zaštěkl výstřel a nad ním přeletěl ocelový projektil.

„Je to browning,“ šlehlo mu hlavou. Toto poznání ho svedlo k těžce zbrani, nejpohotovější ze všech. Zamířil k oblakům a — kov odpověděl kovu, zatím co jeho volná ruka horečně